

Дата: 24.03.2023

Урок № 34

Тема. Відмінювання прикметників. Прикметники м'якої, твердої груп.

Мета: повторити прикметник, його загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди за значенням, ступені порівняння, пояснити відмінювання, поділ на групи; розвивати вміння правильно відмінювати прикметники, розбирати їх за будовою, передавати звукописом, використовувати в усному мовленні, удосконалювати вміння морфологічного розбору прикметника, виділення його у реченні, виховувати любов до батьківщини.

Матеріали до уроку

Орієнтовні запитання:

- Яка частина мови називається прикметником?
- Від чого залежить рід, число, відмінок прикметника?
- Яку синтаксичну роль виконує прикметник у реченні?
- Назвіть розряди прикметників за значенням.
- Які прикметники належать до якісних? Відносних? Присвійних?
- Які ступені порівняння утворюють якісні прикметники?
- Які прикметники не утворюють ступенів порівняння?

1. Слово викладача

Прикметники поділяються на групи залежно від кінцевого приголосного основи, що впливає на характер відмінкових закінчень, а особливо на їх написання.

Порівняння показує, що у м'якій групі після м'якого кінцевого приголосного основи у називному і знахідному відмінках вживається закінчення **-ій**; є в орудному **-ім**. в інших відмінках виступають спільні закінчення для твердої та м'якої груп, а м'якість кінцевого приголосного основи позначається вживанням м'якого знака: високого, високому, синього, синьому.

Тверда і м'яка групи прикметників жіночого роду мають однакову систему закінчень, причому закінчення **-я**; **-ю** у називному і знахідному відмінках м'якої групи відповідають закінченням **-а**, **-у** твердої групи.

Більшість прикметників у сучасній українській мові належать до твердої групи, і невелика кількість належить до м'якої

2. Дослідження-пошук. Опрацювання правил у підручнику, складання схеми-опори

Схема-опора

Тверда група

М'яка група

Окрема група

Основа на

*твердий пр.

*м'який приг.

*на -лиций

український

ранній

білолиций

далекий

останній

величезний

дальній

неблизький

найшанованіший

- присвійні із **-ів(-їв)**, **-ин(-їн)**
- всі ступені п.
- короткі ф.

Відмінювання

1. Колективно заповнити таблицю закінчень прикметників твердої і м'якої груп. Зробити висновок про особливості відмінювання прикметників.

Відмінки	Однина				Множина	
	Чоловічий і середній рід		Жіночий рід		Тверда група	М'яка група
	Тверда група	М'яка група	Тверда група	М'яка група		
Називний						
Родовий						
Давальний						
Знахідний						
Орудний						
Місцевий						

Виконання вправ на закріплення.

1. Розподільний диктант.

Запишіть прикметники твердої і м'якої груп у дві колонки. За умови правильного виконання завдання з першої букви першої колонки та з третьої букви другої колонки ви зможете прочитати вираз, який відображає основну думку нашого уроку. (« За рідним краєм ... і в небі сумно»)

Достатній, іноземний, вірний, надійний, внутрішній, зимній, енергійний, благородний, ранній, іншомовний, сторонній

2. Робота з картками.

Картка № 1

Записати прикметники, додавши до них іменники. Виділити закінчення. Визначити групу прикметників та іменників за м'якістю. Крив..., городн..., дорожн..., природн...

Провідміняти по одному прикметнику твердої і м'якої групи. Виділити закінчення.

Картка №2

Записати прикметники, додавши до них іменники. Виділити закінчення. Визначити групу прикметників та іменників за м'якістю. Самобутн..., порожн..., потужн..., безробітн..

Провідміняти по одному прикметнику твердої і м'якої групи. Виділити закінчення.

3. Коментоване письмо

Записати словосполучення, уставляючи в закінчення прикметників букву и або і. Визначити відмінки. Виділити закінчення.

Невелик..й став, у чист..й воді, весел.. хлопці, на чуж..й землі, живодайн..
краплини, широк..й долині, велик..м співом, могутн..й дуб, на величним святі,
задумлив..м поглядом, щаслив..й долі, народн.. гуляння, пінист..й воді.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

y.levchuk2976@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, предмет, номер групи та № уроку